

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-682447-I/11

Szanowni Państwo,

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich z niepokojem przyjmuję nasilające się w ostatnim okresie wydarzenia o charakterze rasistowskim, antysemickim i ksenofobicznym, jak w szczególności: włamanie do Centrum Kultury Muzułmańskiej w Białymstoku, wymalowanie na synagodze w Orli antysemickich haseł, zamalowanie tablic z litewskimi napisami w gminie Puńsk, zbezczeszczenie i zdewastowanie pomnika upamiętniającego Żydów z Jedwabnego, czy zachowania na stadionach wielu miast.

Rzecznik Praw Obywatelskich jest organem powołanym nie tylko do stania na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w innych aktach normatywnych, ale od dnia 1 stycznia 2011 r. ma też za zadanie stać na straży realizacji zasady równego traktowania. Wykonując to zadanie Rzecznik został zobowiązany do przeciwdziałania wszelkim aktom rasizmu, antysemityzmu i ksenofobii.

Rasizm dotyka nas wszystkich. Godność człowieka, szacunek dla bliźniego to wartości podstawowe. Ich naruszenie pozostawia trwale, niszczące ślady w tkance społecznej. Wydarzenia ostatnich dni stanowią plamę na naszym honorze narodowym, zaprzeczają wielowiekowej tradycji Rzeczypospolitej. Przestępstwa, których źródłem jest nienawiść i szarganie godności bliźniego bezczeszczą pamięć tych, których szczególnie wspominamy na początku września każdego roku, którzy w walce o wolność i godność człowieka oddali własne życie.

Obecna sytuacja wymaga stanowczej i wspólnej reakcji, ponieważ wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za tworzenie klimatu, w którym nie będzie przyzwolenia społecznego na szarganie godności człowieka, na zachowania rasistowskie.

Zwracam się do Was, jako osób zaufania publicznego, obdarzonych mandatem Waszych wyborców; do Was, liderów Waszych społeczności, którzy stanowicie wzór zachowań i postaw obywatelskich. Proszę Was o jasną deklarację, że język nienawiści i zachowania poniżające godność współobywateli nie są i nie będą przez Was tolerowane. Proszę Was o sprzeciw wobec zachowań, które źródło swoje mają w pogardzie i nienawiści do drugiego człowieka.

2

Apeluję o podjęcie takich działań, które w sposób istotny i dalekosiężny będą wpływać na ograniczenie postaw i zachowań rasistowskich: od szkoleń międzykulturowych, programów profilaktycznych po sankcje wobec klubów sportowych, które tolerują rasizm swoich kibiców. Samorządność lokalna restytuowana w 1990 roku jest wielkim osiągnięciem dwudziestolecia. Dziś istnieje potrzeba skorzystania z niej dla obrony godności wszystkich jej członków, budowy klimatu wzajemnego zaufania, zapewnienia obywatelom, członkom wspólnot lokalnych poczucia, że różnorodność jest wartościowa i wzbogacająca i nie może być przyczyną dyskryminacji, nierównego traktowania, nienawiści.

Rzecznik Praw Obywatelskich

prof. Irena Lipowicz